

V ritmu plesa in glasbe

Ples na vodi v MGL in Kreutzerjeva sonata v SSG Trst

Ana Perne

Dejavnost tajnega društva, zajeta v naslovu besedila sodobnega češkega dramatika **Davidu Drábeka Ples na vodi**, ki jo izvaja osrednja moška trojica, se kaže kot precej bizarna prostočasna aktivnost. Seveda, v zasnovi jo vodi namera komičnega učinkovanja; in vendar nastopa kot združevalni element nečesa širšega: Drábek skoenj izpiše princip ubranosti, nekakšen ideal prijateljstva, a tudi uravnave znotraj zasebnosti, ki jo v tem predelu moškega druženja dopolni spremljevalno nasprotje pogovorne razpuščenosti. Redna srečevanja na bazenu trojica izkorišča za druženja, ki ji omogočajo »pobegniti« od vsakdana, njegovih nevsučnosti in s strani kapitalističnega družbenega ustroja povzročene nezadovoljstva; ob zamahih se v vodi prečiščuje, ob požirkih »okrepčilnih« alkoholnih napitkov sprošča. Ta svet je samo njen, tajen, odmaknjen od potrošniške in zvezdniške norije.

Slovenska prazvedba, ki so jo na osnovi prevoda **Martine Maurič Lazar** in v režiji **Barbare Hieng Samobor** pripravili v MGL, Drábekovo besedilo opazno obdela (dramaturgijo podpisujeta **Petra Pogorevc** in njena asistentka **Eva Mahkovič**). Z vključitvijo Joyceovih odlomkov je izpostavljena vloga Filipa – tistega, čigar besede se razvežejo in ki se odloči »umakniti nazaj v vodo« – predelava replik se zgodi na eni strani z odvzemanjem (redukcija konkretnega političnega konteksta), dodajanjem (vpeljava teoretske misli) ali novim izpisom (predočitev diskurza, kot ga proizvajajo popularni tisk). Vse širša »rumenost«, v katero se dramatik trmasto zaganja, dobi v slovenski postavitvi bolj ponazoritveni značaj (tudi z zabavno oddajo uvajajočim songom Gregorja Grudna).

Od začetnih koreografskih (**Sanja**

Nešković Peršin) plavalnih točk, ki so v bazenski, na zastekljen lokal spominjajoči (večnamenski) konstrukciji (scenografke **Petre Veber**) izpeljane s pomočjo premičnih stolov, prek karikiranja (**Ana Dolinar** v vlogi »pobarvanke« Edite) kot kazalnika zaslepljenosti ob izumetničenem stremljenju po medijski uspešnosti pa do izvedbe karaoke šova *Dejmo jih!* uprizoritev ponudi vrsto komično zastavljenih prizorov, iz katerih nato preklaplja na resnejše teme. Žanrska razgibanost, resda, ki bi vendar potrebovala izostritev, da bi se znebila preraztegnjenosti, h kateri v svojem odrskem udejanjenju delno prispeva prav obdelava besedila, ki povzroča nekatere zgolj medle odzvene in prazna, v celoti bolj prekrivanju služeča mesta.

Ne le v besedilni izpostavitvi, tudi igralsko izstopi na pol v drugi svet za odmaknjeni, drugačno življenje preiskujoči **Filip Jureta Henigmana**; neskladje z družbo pa dovolj izrazito prikažeta soočenje uporniškega **Pavla (Matej Puc)** in odstopanje upirajoče se **Marjete (Bernarda Oman)**.

Pripoved v pripovedi

Kreutzerjeva sonata v dramaturgiji in priredbi **Branka Jordana** (tudi dramaturga uprizoritve, ki so jo pripravili v Slovenskem stalnem gledališču Trst) zaobseže dve pripovedi: avtorjevo, torej Tolstoja v prevpraševanjih svojega zakona, in pripoved njegove povesti, v kateri je prvoosebno opisan umor žene.

Vendar lahko v zametkih, ko se ustavi pred vablivo stranpotjo ali opomni na literarno predlogo, prepoznavamo tudi neke vrste dramaturgijevo pripoved. Čas se tako zurtinči, v besedilo se vpletejo različnim letom pripadajoče osebe, ki se v svojih postopanjih srečujejo in nudijo druga drugi nekakšno razlago.

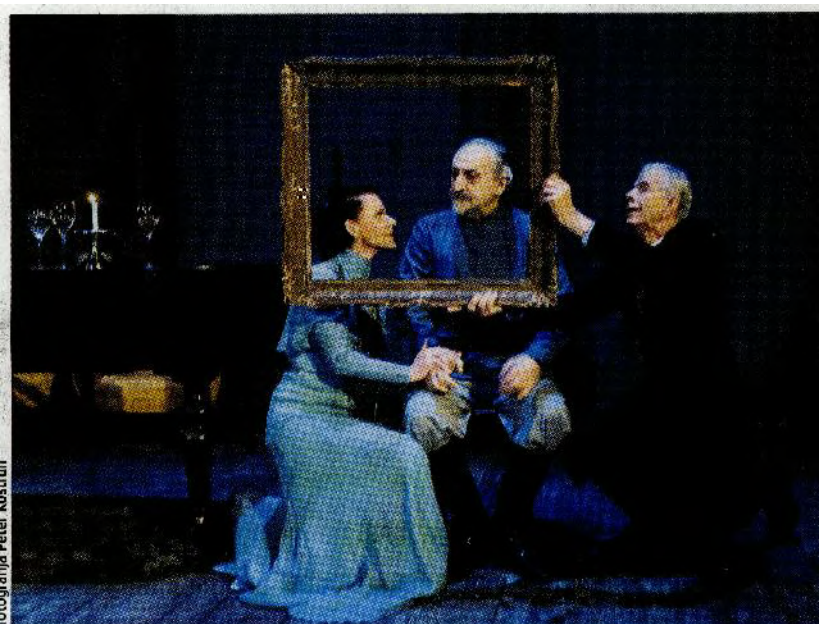
V postavitvi režiserja **Mihe Goloba** je takšna pripovedna koncentričnost v prehajanjih izpeljana zelo tekoče; enotna scenografija **Branka Hojnika**,

ki jo izoblikuje masivna pregradna stena z dvojnimi vrati (a, kot se kasneje učinkovito pokaže, tudi tremi »fikijskimi« odprtini), omogoča poglede v sobne prostore, medtem ko se sprednji horizontalni del skladno s pripovedjo spreminja iz hišne v notranjost vlaka ipd.

Pripovedni tokovi se pretakajo, vendar z zadostno zagotovitvijo jasnosti linij, k čemur prispeva tudi barve odmerjeno uporabljajoča kostumografija **Jelene Proković**. A pravo barvo daje celoti gotovo glasba **Vaska Atanasovskega** (z uporabljenimi Beethovnovimi in Mendelssohnovimi odlomki), ki bolj kot v ritmu vlaka (kraj Tolstojeve pripovedi) popelje v ritmu premišljevanja, ugotovitev in odločitev.

Pot je dolga in občutek odkrivajočega potovanja se zaradi že znanega konca (umora) vmes pretvori v nezadoščeno iskanje bolj detajlnih niti zgodbe. Zdi se namreč, da bi osnovno razmerje namesto nekaterih ponavljanih bolj potrebovalo dodatne členitve; da obstanek v sicer ključnih trenutkih deluje preveč zaustavljajoče; skratka, da je prelivanje gladko, a prepočasno in mestoma preredko.

Za polnokrvno pripovedno držo, ki tudi sama z mislimi razžrto gleda v ljubzenska brezna, poskrbi **Vladimir Jurc** kot Tolstoj; **Romeo Grebenšek** mu kot protagonist njegove pripovedi v veliki meri daje besedo, medtem ko se sam mračno zazira predse, prikaže pretežno oblastniški, tudi brezbrizen odnos do žene in se v mukah prepušča zapoznelemu spoznanju. Bolj kot ženi prvega (**Maja Blagovič**) in drugega (**Nikla Petruška Panizon**) izstopi tretja ženska figura, ostra **Lisa Lare Komar**, v dramaturgijo izvorno vpeljana feministka, suverena v svojih stališčih in sodbah, potrebna tako njej kot njemu. In medtem ko **Primož Forte** odigra oba krivca za ljubosumje, prevzame **Ivo Barišič** z vlogo služabnika Jegorja okvire pripovedi presegajočo funkcijo.

izvajateljica Petera Kusurini

Kreutzerjeva sonata v izvedbi SSG Trst